

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Souhrnná informace o realizaci projektu Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Registrační číslo	CZ.1.07/1.1.06/02.0083
Název projektu	Komplexní environmentální program pro rozvoj ekogramotnosti a klíčových kompetencí žáků Kladenska
Příjemce	Naučné středisko ekologické výchovy Kladno-Čabárna, o.p.s.
Datum zahájení realizace	1.2.2010
Datum ukončení realizace	30.6.2012
Partneři projektu	Statutární město Kladno

Stručný popis průběhu realizace projektu

Na realizaci projektu se největší měrou podílel základní tým pracovníků ve složení Dana Belušová – manažerka projektu, Luděk Hora – hlavní lektor a metodik, Petr Starý – odborný lektor a ředitel organizace a ing. Petr Smetana, vedoucí odboru Kultury a školství při Magistrátu města Kladna – zástupce partnera, kteří v projektu figurovali po celou dobu. Další realizátoři na pozicích lektorů Mgr. Renata Šťovíčková, Martin Čurda, Jitka Salcmanová v týmu figurovali s omezením v určitých časových úsecích. Hlavní tým asistentů ve složení Renata Suková, Lucie Brázdová, Renata Malá byl v různých etapách projektu obměňován na základě jejich možností a podle situace přecházeli i na jiné pracovní pozice. Spolupráce odborných lektorů na pozicích DPP byla vykrytá nerovnoměrně oproti plánovanému rozpočtu, avšak maximálně účelně a efektivně. Teprve vlastní realizace objasnila, jak a kde jsou konkrétní pozice potřebné až nepostradatelné.

Partner projektu, prostřednictvím odborů Kultury a školství, Životního prostředí a Organizačního oddělení se podíleli dle svých možností a kompetencí na realizaci projektu vlastní klíčovou aktivitou, publicitou a propagací, komunikací s cílovou skupinou i jejími zástupci a byly odbornými garanty a profesní záštitou zejména v počátku projektu. Základní náplň projektu tvořily klíčové aktivity, které probíhaly povětšinou v souladu s harmonogramem.

1. Tvorba a realizace dlouhodobých školních výukových projektů. V každém pololetí bylo zahájeno nové projektové kolo, které trvalo 6 měsíců. V průběhu realizací jsme expedovali účastníkům dílčí zadání – úkoly, pracovní listy, tak, abychom je směřovali ke konkrétním závěrům. Průběžně byly poskytovány konzultace a poradenství. Podklady, výstupy a příklady řešení byly sumarizovány na CD, které bylo poskytnuto školám pro další vlastní využití.

2. Výukový celodenní ekoprogram se vztahuje k podporované aktivitě "Zavádění vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností včetně tvorby modulových výukových programů s důrazem na mezipředmětové vazby, které vedou k rozvoji klíčových kompetencí. Z důvodu uspokojení poptávky v odlehlejších částech regionu a využití potenciálu prostředí byly navázány smluvní vztahy o pronájmu výukových prostor tak, aby realizace mohly probíhat v CEV Kladno, v CEV v Černuci (Kralupy) a IVS Budy (Křivoklátsko). Na výuce se vždy podíleli 2 lektori, v případě komplikované skupiny i 1 – 2 asistenti. Tyto aktivity probíhaly téměř každodenně.

3. Mimoškolní zájmové kroužky pracovaly pod vedením lektora, asistenta a odborných lektorů, kteří byli zvaní v závislosti na programu. Pro velký zájem dětí probíhala výuka v omezeném režimu i v době letních prázdnin. Pro stmelení kolektivů, rozšíření obzorů jednotlivých skupin a praktické způsoby ověření probírané látky jsme s dětmi kroužků pořádali společné celodenní exkurze a výlety v režimu 2x ročně (motýlí, rybí a antilopí a kozí farma, zoo, rašeliniště, naleziště trilobitů, ptačí oblasti, Natura 2000 apod.). Realizace probíhala jako 2 hodinová schůzka (120 min.), které předcházela vlastní příprava lektorů a asistentů, pomůcek a materiálu. Farmářský kroužek – středa, kroužek ochrany přírody – pondělí, přírodovědný kroužek – pátek

4. Tematické aktivity byly pořádány cca každý 2. měsíc o víkendech, pro neorganizované zájemce jako mimoškolní aktivita. Těchto se děti mohly účastnit s rodinnými příslušníky, kteří ovšem nebyli podpořenou skupinou a pouze své děti doprovázeli.

5. Exkurze - návštěvu tematicky zajímavých lokalit doprovázená výkladem odborného lektora a správcem navštíveného území či provozu využily děti zájmových kroužků a kolektivy zapojené do ŠVP. Pouze tímto způsobem se dařilo plně využít kapacitu autobusu a odměnit skutečné zájemce o prohlubování znalostí.

6. Komentované celodenní vycházky Kladenskem s lektorem. Neomezená účast, vhodná pro třídní kolektivy v doprovodu pedagogů, koncepce pro širší veřejnost se neosvědčila. V rámci objednávek školních kolektivů byl větší zájem, než jsme původně zamýšleli. Mnohdy jen díky této aktivitě se místní děti měly možnost hlouběji seznámit s historií, která ovlivnila tvorbu místní krajiny a poznat, jaké přírodní zajímavosti se nacházejí v blízkosti jejich domova!

7. Konference - Aktivita byla pořádána partnerem a členové realizačního týmu zajišťovali program. Její pravidelné pořádání umožňuje zlepšit komunikaci zástupců škol, pracovníků NSEV a Statutárního města Kladna. Pedagogové zapojení do EVVO jsou seznamováni s aktuálními trendy a nabídkou programů pro ekologickou výchovu a vytvářejí zpětnou vazbu pro efektivnější činnost a aktualizaci vzdělávacích okruhů a témat.

Dosažené cíle projektu

Projekt byl zaměřen na zvyšování klíčových kompetencí a ekogramotnosti žáků ZŠ a SŠ (dále jen žáků), zejména na Kladensku, kteří po absolvování projektových aktivit uvažují o chodu společnosti a civilizace z hlediska existence globálních environmentálních problémů lidstva.

NSEV v rámci projektu učí ve Středočeském kraji školními aktivitami děti a mládež respektovat přírodu, uspokojovat své životní potřeby v souladu s udržitelným rozvojem a v rámci mimoškolní aktivity usiluje o včasné podchycení a motivaci současné mládeže.

Měřitelné a ověřitelné výstupy:

Celého projektu se za 29 měsíců zúčastnilo 11542 žáků, (plánováno 10 420) a 89 pedagogů (plánováno 105).

1) 3 dlouhodobé školní vzdělávací projekty EVVO jsou k dispozici učitelům všech základní a středních škol prostřednictvím kompletních metodických a studijních materiálů formou CD a webové aplikace.

2) 10 výukových celodenních ekoprogramů pro žáky bylo vytvořeno v různých tematických oblastech EVVO a zahrnují praktická cvičení s využitím různorodých terénních podmínek okolí ekocentra. Jejich realizace probíhá permanentně na základě objednávek školskými zařízeními.

3) Ve 3 periodicky se opakujících mimoškolních aktivitách - kroužcích (1x týdně 2 hod.) je prohlubován zájem žáků o konkrétní problematiku:

- farmářský kroužek se zaměřením na včelařství, sadařství, rybářství a chov hospodářských zvířat (25 dětí)

- kroužek ochrany přírody pro děti I. stupně, zaměřený na ekologii (20 dětí)

- přírodovědný kroužek pro děti II. stupně, zaměřený na projekty vztahů živé a neživé přírody (20 dětí)

4) Tematické aktivity (workshopy, tematické dny) splňují parametry zážitkové aktivity, probíhají za bohaté účasti veřejnosti a nastartovaly tradici, pro kterou jsou klienty vyhledávány a opětovně navštěvovány.

5) Exkurze byly zrealizované za účelem poznání krajinných dominant, historicky a strategicky významných děl a provozů ve vztahu k životnímu prostředí. Těchto aktivit bylo využito ve vazbě na zrealizované ŠVP (KA 1), jako kvalitativní pobídky pro zdárné dokončení projektové činnosti.

6) Komentované vycházky – vznikla série celodenních terénních vycházek vedených specialistou na konkrétní oblast. Podporou tras jsou naučné stezky z vlastní produkce, které poskytují i další vazbu pro následnou práci pedagogů.

7) Konference - 1x ročně pořádané setkání pedagogů, představitelů veřejné správy (partnera projektu) a realizačního týmu za účelem spolupráce.

Subjektivní hodnocení výstupů:

Z pohledu realizátora jsou výstupy a cíle hodnoceny jako naplněné, celospolečensky prospěšné a organizačně úspěšné. Z hlediska většinové cílové skupiny – děti a mládež (žáci a studenti) jsou dosažené cíle patrné z návratnosti našich klientů a trvalého zájmu o aktivity. Při vzájemné komunikaci je patrná vzrůstající odborná znalost, zvyšující se dovednost a přesun zájmu o environmentální problematiku směrem do rodin podpořených dětí (k aktivitám se přidávají rodiče, prarodiče, sourozenci). Vzdělávání je dlouhodobý proces a jeho kvantitativní výsledky budou patrné až s odstupem času, pokud vůbec budou měřitelné či hodnotitelné.

Projektovými aktivitami nám zde jde především o nabídku možných přístupů, které se podílejí na formování osobností dětí, utváření žebříčků hodnot, životních priorit a usnadňují zaujímání postojů k environmentálním problémům této planety. Realizační tým je přesvědčen, že v daném místě a čase bylo učiněno maximum pro plnění tohoto hypotetického cíle.

Zpětná vazba od cílových skupin

Žáci a studenti v rámci KA 1, 2, 5, 6 – je ohlas na aktivity patrný ze zájmu klientů již v průběhu realizace, kdy děti aktivně spolupracují, zapojují se do dílčích činností, plní úkoly precizně, pozitivně reagují na lektory, využívají se zájmem všech pomůcek, jsou ukázněné a respektují pokyny a plán práce. V závěrečném shrnutí je patrný vědomostní posun a snaha o vlastní vytváření závěrů a výstupů. S tímto jsou také vzdělávací programy tohoto typu koncipovány.

Pedagogové, kteří tyto aktivity vyhledávají a s dětmi je absolvují, komunikují s lektory bezprostředně po akci a vyhledávají možnosti, jak na probranou látku dále navázat. Využívají našich pomůcek, které jsou pro tento způsob následné práce připravovány a distribuovány – pracovní listy, metodika, CD, DVD, tematická pexesa, grafické listy, informační brožury, letáky apod., které obdrží v materiálové podobě, případně si je mohou stáhnout z našich webových stránek. S ohledem na to, že je naše kapacita plně vytížena objednávkami na další realizace a kolektivy se vrací opakovaně, hodnotíme ohlas na tyto aktivity jako nadprůměrný.

Děti a mládež v rámci KA 3 – Kapacita kroužků je dlouhodobě naplněna a zájem převyšuje naše možnosti. Zpětná vazba se promítá do pravidelné docházky, kázně při aktivitách, spolupráce s lektory a aktivního zájmu rodičů. I zde došlo k naplnění oboustranného očekávání.

Děti a mládež v rámci KA 4 - Zpětnou vazbou je pro nás opětovná návštěvnost frekventantů a její nárůst, zaznamenaný v průběhu celého projektu. Pro vlastní úspěch těchto aktivit jsou nejpodstatnějším vlivem klimatické podmínky. Klienti získávají postupně zkušenost, že při těchto činnostech jsme schopni vytvořit podmínky, které toto riziko velkou měrou eliminují a instalací přístřešků, výběrem vhodných lokalit tak zajistit kvalitní akci za všech povětrnostních podmínek. Kvalitativním ukazatelem těchto aktivit je zvyšující se zájem o environmentální informace, zvýšená návštěvnost internetových stránek, pozitivní ohlasy na informace ve zpravodaji a poptávka po dalších činnostech.

Pedagogové v rámci KA 7 - Ohlas této CS je markantní především v zájmu o KA určené školním kolektivům. V rámci realizovaných konferencí je obtížnější vyhovět požadavkům na optimální termín – jiné potřeby mají ZŠ, a SŠ, rozdílné podmínky má velká škola a malotřídka. Podstatné kritérium je i dostupnost dopravy. Pedagogové raději volí cestu individuálních konzultací, které přes provozní komplikace musíme poskytnout, ale právě pro tento způsob informovanosti a spolupráce byla zamýšlena tato KA, která jako jediná měla problém v naplnění a musela být nahrazována v novém termínu. Ze strany udržitelnosti bude tato KA nejproblematictější. Ve zpětné vazbě na realizované aktivity - viz výše, tato CS pozitivně reaguje na naše požadavky, spolupracuje při ověřování potřebnosti a plnění podmínek realizace (vyplňování prezenčních listin, pořizování fotodokumentace), ale i zde se promítá ekonomický stimul, kdy jsou aktivity poskytované zdarma.

Dosažené hodnoty monitorovacích ukazatelů		
Název ukazatele	Plánovaná hodnota	Dosažená hodnota
Počet nově vytvořených / inovovaných produktů	21	21
Počet podpořených osob - celkem	10525	11651
Počet úspěšně podpořených osob		

Poznámky / zdůvodnění nedosažení plánovaných hodnot

Plánované hodnoty byly v souhrnu splněny na 110,7 %. Hodnoty byly naplněny i v jednotlivých klíčových aktivitách. Tam, kde oproti projektovému záměru nedocházelo v počátku k plnění MI, bylo řešení klíčových aktivit přizpůsobeno možnostem cílové skupiny a jednotlivé aktivity duplikovány, případně nahrazeny (komentované vycházky, konference).

V dílčích ukazatelích KA7 (Konference – CS – pedagogové) je plnění plánovaných hodnot na 85%.

Školská zařízení nemají jednotné podmínky a i přes individuální zájem kompetentních potenciálních frekventantů není z provozních důvodů jejich zaměstnavatelů možné tyto limity naplnit. Pro tuto aktivitu by byla vhodnější jiná forma zapojení, než prezenční, např. e-learning, tištěné materiály, elektronické dotazníky, sociální sítě apod.

Publicita projektu

Hlavní publicita projektu probíhala průběžně prostřednictvím informačního měsíčníku Kladno, který je vydáván v nákladu 35000 ks Magistrátem města Kladna a zdarma distribuován do všech domácností v Kladně, na úřadovny magistrátu a dalších subjektů pod vedením města (sportovní areály, muzeum, knihovny, vzdělávací institut, školy, infocentra, DDM, aj.). Distribuce probíhá i do obcí v ORP Kladno. Celkem tímto způsobem bylo uveřejněno 26 tiskových zpráv.

Informace o projektu a aktivitách jsou rozesílány oběžníkem MMK odbor kultury a školství prostřednictvím partnera projektu zastoupeného vedoucím odboru, ing. Petrem Smetanou. Četnost této elektronické komunikace se školskými zařízeními je 1x měsíčně. Školy tomuto způsobu komunikace věnují maximální pozornost a přerozdělují vhodné přílohy konkrétním kompetentním pracovníkům. Takto jsou do škol distribuovány i upoutávky pro vyvěšení na interní informační plochy.

Upoutávky na aktivity pro veřejnost jsou dále řešeny inzercí v kulturním zpravodaji Kamelot a vývěskovou formou na obvyklých plochách - Centrum ekologické výchovy, Záchranná stanice, Medvědárium, Muzeum, úřadovny Magistrátu, Infocentra, Vzdělávací institut.

Tiskové zprávy a informace o připravovaných akcích jsou poskytovány i tisku (Kladenský deník, Sedmička, 5+2, MF dnes. Pokud je zpracována reportáž z již proběhých aktivit, případně využity naše tiskové zprávy, chybí nám zpětná vazba o termínu zveřejnění a tato informace se k nám dostává jen zprostředkovaně. Tyto mediální subjekty nerespektují potřebu zveřejnění informací o poskytovateli podpory a uveřejnění všech prvků publicity-loga, texty apod. a proto je nezahrnujeme do plánovaného způsobu propagace.

Pro osobní kontakt s klienty, potenciálními zájemci o naše služby ve spojení s projektem jsme vydali propagační pohlednice s motivem centra ekologické výchovy. Tyto jsou předávány v případech, kdy je tento způsob prezentace vhodný.

Webové stránky organizace www.nsev-kladno.cz mají vyčleněnou sekci pro projekt, kde jsou veškeré relevantní informace o projektu, další kontakty i upoutávky na aktuální nabídky. Odkazy na tyto stránky jsou uváděny na všech materiálech společnosti (publikace, kalendáře, vizitky, razítka, hlavička formulářů, informační letáky, samolepky, elektronická pošta, tiskové zprávy, obaly, pomůcky apod.)

Vybavení pořízené z prostředků projektu včetně pomůcek a prezentací jsou označené samolepkou s názvem projektu a prvky povinné publicity (loga, název grantu). Učebny, kde probíhají aktivity, jsou označeny rovněž symboly a informací o projektu. Obdobně a přiměřeně je postupováno, pokud je aktivita realizována v terénu.

Všechny materiály tištěné pro potřebu projektu jsou opatřovány informacemi o poskytovateli podpory a jednotným logolinkem (výukové pomůcky, oběžníky, prezenční listiny, zápisy, listovní komunikace, zprávy, upoutávky, materiály, výroční zpráva apod.). Vytvořili jsme výukové pomůcky, které kromě svého didaktického obsahu nesou prvky publicity – tematická pexesa – 3 druhy po 1500ks výtiscích, výuková DVD Hlasy noci – ve vazbě na výukový program a metodické CD o školních výukových projektech, v nákladech po 500ks. Tyto produkty jsou zamýšlené jako výukové pomůcky, ale s ohledem na jejich širší spektrum využití, formu grafického provedení, označení symboly projektu a způsob distribuce plní velkou funkci i při propagaci projektu.

Při aktivitách odborný personál zajišťuje realizaci s využitím jednotného oděvu, označeném logy projektu, logem a názvem organizace (pláštěnky, pracovní vesty).

Webové stránky projektu

<http://www.nsev-kladno.cz/Projekt-OP-VK/O-projektu.aspx>

Udržitelnost projektu

Klíčové aktivity v rozsahu stanoveném Smlouvou o projektu budou realizovány v obdobném obsahu a objemu a se stejným složením lektorského týmu. Nabídka bude rozšiřována o nové produkty, které budou vznikat na základě zájmu cílové skupiny ověřeného každoročně realizovanou Konferencí. Zajištění klientů je dostatečně průkazné dlouhodobě vykrytou kapacitou objednávek. Struktura jednotlivých dílčích aktivit bude odpovídat momentálnímu zájmu a objednávkám školních kolektivů. Nadále budou probíhat přiměřeně realizace i u smluvních partnerů v dalších částech Středočeského kraje. Plnění MO bude dokladováno v zjednodušeném systému, který bude dostatečně prokazovat účast na aktivitách. Za školní kolektivy bude seznam dětí - klientů vyhotovovat pedagog – opisem, kopií třídní knihy apod., opatřený datem realizace, názvem školy, třídy a aktivity, a jeho správnost a úplnost potvrdí svým jménem a podpisem. Při aktivitách realizovaných v mimo školní prostředí budou účastníci svou přítomnost potvrzovat na prezenční listině. Účast v kroužcích se bude i nadále dokladovat kopií Přihlášky.

V rámci udržitelnosti bude nadále probíhat distribuce vydaných didaktických materiálů prostřednictvím vzdělávacích aktivit, na majetku a pomůckách pořízených z prostředků projektu se bude nadále udržovat značení s logy minimálně po dobu 5 let. Interiér budovy realizátora bude vybaven tabulkou s informací s textem: Činnost střediska byla podpořena s Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky v rámci projektu Komplexní environmentální program pro rozvoj ekogramotnosti a klíčových kompetencí žáků Kladenska, doplněná logy.

Partner projektu a zřizovatel realizátora nadále poskytne přiměřený prostor v měsíčníku Kladno pro propagaci projektu a jeho následných aktivit.

Na internetových stránkách bude funkční sekce aktivit realizovaných v rámci udržitelnosti projektu., kde kromě názvu a log projektu budou zveřejňovány upoutávky na akce, fotografie a krátké tiskové zprávy realizovaných aktivit.

Problémy při realizaci

Nejvýraznějšími problémy v počátku realizace byly:

- změny členů realizačního týmu (mateřská a rodičovská dovolená, úmrtí, ukončení spolupráce na vlastní žádost); zaučování nových lektorů a asistentů bylo náročné pro celý realizační tým a vyžadoval časovou dotaci nad rámec fondu pracovní doby;
- nespolehlivost skupin klientů, kteří si objednali naše služby a na podkladě subjektivních důvodů se akce nezúčastnili , případně nedodrželi domluvené objemy (bezplatné = nezávazné);
- opožděné vyřizování připomínek k MZ (schvalovací proces byl často delší než 30 dní a blokoval proplácení ŽOP);

Nejvýraznějšími problémy v pokročilejší fázi realizace byly:

- opožděné platby (platební neschopnost brzdila realizaci - objednávání služeb, nákup materiálu a vybavení)

Problematické se v mnoha případech stávala prezenze dětí, zejména v nižších ročnících a speciálních třídách ZŠ, kdy děti nejsou schopny samostatného podpisu, neznají relevantní údaje, případně nedokážou udržet systém kolonek. Někteří pedagogové odmítali poskytovat data dětí nebo jim neumožňovali podpisy do prezenčních listin, což jsme museli organizačně vyřešit již při sjednávání vzdělávacího programu. Při aktivitách s vyšší účastí bylo nezbytné vyčlenit 1-2 pracovníky, kteří řešili pouze prezenci, což opět nebylo produktivní.

Horizontální témata

Rovné příležitosti

Všechny aktivity v rámci grantu byly určeny všem žákům ZŠ a SŠ bez rozdílu pohlaví, národnosti a etnika.

- Školní aktivity byly realizovány během školní výuky, tedy ve vazbě na školská zařízení. Témata byla volena s cílem oslovit dívky i chlapce, iniciovat práce v týmu, využít skupinovou pedagogiku a další inovativní formy výuky. Záměrem byl rozvoj klíčových kompetencí účastníků (např. aktivní spolupráce při stanovování a dosahování cílů, rozdělení povinností, schopnost sebereflexe, vytváření mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii atd.).

- Mimoškolní aktivity byly přístupny dětem a mládeži ze všech sociálních skupin, jelikož díky grantu byly poskytovány zdarma, včetně konzumace občerstvení a zejména dodržování pitného režimu dětí.

- Realizace probíhaly v prostředí, umožňujícím bezbariérový přístup. Některé aktivity byly přímo realizovány s žáky s omezenou pohyblivostí, kteří pak využili akce i ve volnočasovém režimu.

Udržitelný rozvoj

Všechny klíčové aktivity projektu byly směřovány k trvale udržitelnému životu, Soustavně a cíleně se naše organizace zaměřuje na tuto problematiku a prostřednictvím lektorů a aktivit rozvíjí schopnosti, vědomosti a dovednosti žáků tímto směrem.

Klíčové aktivity byly vytvořeny v souladu s místní agendou 21 Statutárního města Kladna a naplňují její hlavní cíle především zvyšováním povědomí o trvale udržitelném rozvoji vzděláváním a výchovou.

Celý projekt byl provázen zdůrazňováním důležitosti problematiky udržitelného rozvoje, která musí být na prvním místě nejen pro zapálené jedince, ekology a ochránce přírody, ale musí se z ní stát základní a prvořadé téma pro celou společnost.

Výstupy/produkty projektu

	Typ	Název	Stručný popis	Dostupnost
1	Školní výukové projekty	Vývoj přírody a krajiny	Cíl: Zjistit změny a vývoj krajiny v blízkém okolí, jak moc ji ovlivňuje člověk, a jak ostatní živočichové. Projekt by měl ukázat, zda se krajina mění průběžně plynule nebo nárazově a jaké jsou souvislosti s lidským vývojem a historií.	Metodika na DVD, objednávka vedení ŠVP u řešitele

2	Školní výukové projekty	Voda v krajině	Cíl: Zjistit vše o vodě jako nepostradatelné přírodní látce, její kvalitativních i kvantitativních hodnotách a jejím výskytu a významu v přírodě a pro člověka zvláště. Naučit se mapovat život v rybníku, potoce, řece, vádrži a jeho okolí.	Metodika na DVD, objednávka vedení ŠVP u řešitele
3	Školní výukové projekty	Poznej své okolí	Cíl: Sledovat krajinu, zmapovat ji a vybrat z ní podstatné informace, nalézt její hodnoty a zajímavosti a dokázat ji představit návštěvníkům.	Metodika na DVD, objednávka vedení ŠVP u řešitele
4	Výukové celodenní ekoprogramy	Proměny lesa	Cíl: Rozeznávat typy lesa podle stanovišť, které stromy v jakém typu rostou, poznávat stromy podle různých znaků, seznámit se s bezobratlými živočichy lesa, se způsoby výzkumu výskytu a významu bezobratlých v lese. Poznat přítomnost živočichů podle pobytových znaků, uvědomit si, fenologický vývoj lesa – velice proměnlivého organismu s nepostradatelným významem pro život na Zemi.	objednávka realizace u řešitele
5	Výukové celodenní ekoprogramy	Zima v přírodě	Cíl: Závislost života na počasí, způsoby ochrany organismů před zimou, funkce některých biotopů - rybník, les; co dělají rostliny a živočichové, co je to zimní spánek a jak jsou živočichové zimě přizpůsobeni. Možnosti ochrany.	objednávka realizace u řešitele
6	Výukové celodenní ekoprogramy	Člověk a zvířata	Cíl: Rozeznat domácí a divoká zvířata, seznámit se s procesem domestikace a významem domácích zvířat pro člověka. Vědomí životních potřeb i odpovědnosti za život domácích mazlíčků.	objednávka realizace u řešitele
7	Výukové celodenní ekoprogramy	Biotopy ovlivněné člověkem	Cíl: Umět definovat biotop ovlivněný/neovlivněný člověkem a najít příklady na Kladensku. Určit možný další vývoj.	objednávka realizace u řešitele

8	Výukové celodenní ekoprogramy	Vliv člověka na přírodu	Cíl: Posoudit čím člověk ovlivňuje přírodu-prezentovat příklady lidských zásahů , řešit na několika názorných ukázkách v okolí pozitivní/negativní dopad a hledat optimální řešení. Používat argumenty pro a proti, pojem udržitelná spotřeba, ekologická stopa, minimalizace odpadů.	objednávka realizace u řešitele
9	Výukové celodenní ekoprogramy	Rozmanitost přírody	Cíl: Pojem biodiverzita (rozmanitost), co tvoří rozmanitost a jak jí posuzujeme. Příklady z krajiny i jednotlivých biotopů, význam rozmanitosti pro přírodu a člověka. Způsoby podpory a ochrany .	objednávka realizace u řešitele
10	Výukové celodenní ekoprogramy	Voda v přírodě	Cíl: Vysvětlit důležitost vody pro život, kde všude se s vodou setkáme a jak ji člověk dokáže využít. Prakticky si vyzkoušet, jak se dá různými způsoby určovat kvalita vody a co vše se dá o vodě zjistit. Teoretická část je doplněna rozsáhlou praktickou činností.	objednávka realizace u řešitele
11	Výukové celodenní ekoprogramy	Meteorologie	Cíl: Co je to meteorologie a některé další meteorologické pojmy, předpověď počasí, práce se základními meteorologickými přístroji v meteobudce, vyzkouší si meteorologická pozorování v krajině, ze získaných dat zkusíme společně vytvořit předpověď počasí.	objednávka realizace u řešitele
12	Výukové celodenní ekoprogramy	Myslivost	Cíl: Pojem myslivost, rozdíl mezi myslivcem a lesníkem, základní názvosloví, historie, tradice, zvířecími pomocníci při lovu, další činnosti myslivce – péče o zvěř, porosty, osvěta, kynologie.	objednávka realizace u řešitele

13	Výukové celodenní ekoprogramy	Život v noci	Cíl: Život nočních živočichů v přírodě, s využitím audio-vizuální techniky a interaktivního DVD, s hlasy, využití živých modelů i preparátů zvířat a pohybových aktivit. Přiblížení pestrého a čilého života obratlovců, probíhajícího skrytě ve tmě.	objednávka realizace u řešitele
14	Tematické aktivity - workshop	Velikonoce na Čabárně	Praktické činnosti zaměřené na podporu jarních tradic, starých řemesel, rukodělných výrobků, zpracování a využití přírodních materiálů.	periodicky konaná aktivita pro veřejnost
15	Tematické aktivity - workshop	Vyrobme si budku	Tvořivá dílna, s náplní poznávání druhů hnízdních budek, využití různých materiálů a vlastní konstrukcí jednoduché budky ze dřeva, řešení a možnosti jejího umístění.	objednávka realizace u řešitele periodicky konaná aktivita pro veřejnost
16	Tematické aktivity - workshop	Vyrobme si krmítko	Tvořivá dílna, s náplní příkrmování ptactva v zimě, s využitím různých materiálů a vlastní konstrukcí jednoduchého krmítka ze dřeva, řešení a možnosti jejího umístění. Výroba krmných směsí a lojových koulí.	objednávka realizace u řešitele periodicky konaná aktivita pro veřejnost
17	Tematické aktivity	Vánoce na Čabárně	Praktické činnosti zaměřené na podporu zimních a vánočních tradic, starých řemesel, rukodělných výrobků, zpracování a využití přírodních materiálů.	periodicky konaná aktivita pro veřejnost
18	Tematické aktivity	Den Země	Mezinárodní ekologický významný den – soubor aktivit zaměřených na environmentální problematiku, probíhající v interiérech – ekohry, kvízy, poznávačky, simulace, skládačky, demonstrace, živé exponáty.	objednávka realizace u řešitele periodicky konaná aktivita pro veřejnost

19	Tematické aktivity	Den stromů	Mezinárodní ekologický významný den – soubor aktivit zaměřených na dendrologii, památné stromy, lesy a ochranu klimatu, probíhající v terénu – komentovaná vycházka – okruh se stanovišti - poznávačky, demonstrace, kvízy, výsadba.	objednávka realizace u řešitele periodicky konaná aktivita pro veřejnost
20	Tematické aktivity	Den ptactva	Mezinárodní ekologický významný den – soubor aktivit zaměřených na ornitologii, probíhající v interiérech – ekohry, kvízy, poznávačky, simulace, skládačky, demonstrace, živé exponáty, ukázky činností a možnosti podpory a ochrany.	objednávka realizace u řešitele periodicky konaná aktivita pro veřejnost
21	Konference	Pedagogická konference Enviroprogram	Každoroční představení nových trendů EVVO, demonstrace nových ŠVP, VCE, prezentace Kroužků a TA. Zpětná vazba na zrealizované VCE, nová témata.	periodicky konaná aktivita - dostupná na pozvánku, oznámení